

underordnede Spørgsmaal og ladet dem spille en Rolle, som de slet ikke var værd. Man har med andre Ord drøftet Spørgsmaalet paa en Maade, som i Grunden viser, at man helst vil gaa udenom det og helst være negativ, ja, man har jo ogsaa fra en enkelt Side hørt ligesom en fjendtlig Tone. Det skal jeg imidlertid ikke fordybe mig i; men jeg vil dog sige een Ting: Lad det dog endelig staa klart for de Herrer Landborepræsentanter, at hver Gang de løfter Haanden mod Byerhvervene, mod Bybefolkningen, mod Byarbejderne, løfter de i Virkeligheden Haanden mod deres egne Slægtninge, deres egne Børn, thi det er dog alligevel dem, der i meget væsentlig Grad befolker Byerne.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Det ærede Medlem, der nu havde Ordet (L. D. Rasmussen), spurgte mig, om jeg ikke kunde faa Øje paa noget som helst andet i Socialismen end en Samlingsplads for utilfredse. Det ærede Medlem kan ikke have hørt mine korte Bemærkninger helt ud i Gaar, for netop i dem erkendte jeg jo, at da Socialismen kom op i 70'erne, var den eller noget lignende en Nødvendighed, og at det ikke lod sig benægte, at den havde afsat en virkelig i det praktiske Liv brugbar Frugt i Fagforeningerne. En anden Ting er min Bemærkning om de utilfredse, der samlede sig under Socialismens Faner. Den refererede sig til en Bemærkning fra et andet æret socialistisk Medlem, som havde peget paa, at en Mængde fra Medlemklassen, smaahandlende og Smaahaandværkere, som ikke havde kunnet eksistere, var gaaet over til Socialismen. Og foranlediget ved denne Bemærkning sagde jeg, at det var overhovedet en Samlingsplads for de utilfredse.

Det ærede Medlem sagde, at med Historiens Ret turde han hævde, at Socialismen vilde være den Samfundsorden, som afløste den nuværende. Nej, er der noget, det ærede Medlem ikke kan bruge til denne Anvendelse, saa er det Historien. Historien viser nemlig gennem Aarhundreder, at Socialismen ikke lader sig praktisere. Socialismen er jo

slet ikke noget nyt, det er kun den videnskabelige Socialisme, Udformningen af et videnskabeligt System, der er noget nyt. I øvrigt er det en Ting, som ifølge sit Væsen er praktiseret lige fra Oldtiden af, naar visse bestemte Forhold, som jeg af Hensyn til Tiden ikke her kan gøre Rede for, har kaldt paa den, men aldrig nogen Sinde har der kunnet bygges en Samfundsorden derpaa. Det er fuldkommen berettiget, at jeg peger paa den nyere Tids Eksempler fra Richard Owen og til Produktionsværkstederne, som netop blev indrettet af en Socialist, Louis Blanc, der selv var Minister og efter en sejrrig Revolution kunde gøre, hvad han vilde, paa dette Omraade, men Folket kunde altsaa ikke bære denne Ordning. Den ærede Taler sagde noget, der var rigtigt, idet han sagde, at Menneskene skulde efterhaanden udvikles til at bære en saadan Samfundsform. Det er rigtigt, saa snart Menneskene er udviklet til at være Engle, kan de leve under en socialistisk Samfundsform, men saa er den paa den anden Side heller ikke nødvendig, for Engle kan leve og leve godt under en hvilken som helst Samfundsform.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen har Ordet for en kort Bemærkning.

Vilhelm Rasmussen: Jeg vilde gerne vide, hvad den sidste ærede Taler egentlig mener med, at Socialdemokratiet er en Samlingsplads for utilfredse. Sagen er jo den, at ethvert politisk Parti samler alle de utilfredse, nemlig alle dem, der er utilfredse med alle de øvrige Partiers Politik, og jeg ser derfor ikke, at Socialdemokratiet i den Henseende afviger fra noget andet politisk Parti. Ethvert politisk Parti er Samlingsplads for alle dem, der er enige om noget og blandt andet om at være utilfredse med det, de andre vil. Det, som karakteriserer Socialdemokratiet i Modsætning til de andre Partier, er, at de samler stadig flere og flere om dette: at være utilfredse med de andres Politik.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.